ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 13ης Δεκεμβρίου 1985

σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ (IV/27.591 – London Cocoa Terminal Market Association Limited)

(Το κείμενο στην αγγλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(85/564/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

τον κανονισμό αριθ. 17 του Συμβουλίου της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτο κανονισμό εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της συνθήκης [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την πράξη προσχώρησης της Ελλάδας, και ιδίως το άρθρο 2,

την κοινοποίηση και την αίτηση για αρνητική πιστοποίηση που υπέβαλε στις 29 Ιουνίου 1973 και στις 20 Μαΐου 1985 η London Cocoa Terminal Market Association (Προθεσμιακή αγορά κακάου του Λονδίνου), όσον αφορά το καταστατικό και τον κανονισμό λειτουργίας της ένωσης,

τη δημοσίευση του ουσιώδους περιεχομένου της κοινοποιησεως [2], σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17,

μετά από διαβούλευση με τη συμβουλευτική επιτροπή συμπράξεων και δεσποζουσών θέσεων,

Εκτιμώντας ότι:

I. ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Η Ένωση προθεσμιακής αγοράς κακάου του Λονδίνου (LCTMA) είναι ένα από τα πολλά χρηματιστήρια εμπορευμάτων, εγκατεστημένα στο Λονδίνο. Τα χρηματιστήρια εμπορευμάτων είναι αυτοδιοικούμενες οργανώσεις με επικεφαλής επιτροπές διαχείρισης που εκλέγονται από τα ίδια τα μέλη των οργανώσεων, βοηθούνται από γραμματείες και ασκούν εξουσίες, που τους έχουν δοθεί, βάσει καταστατικών, από τα μέλη τους. Αν και τα χρηματιστήρια αυτά είναι αυτοδιοικούμενα, υπάρχει πάντως κάποιο στοιχείο εποπτείας εκ μέρους της Τράπεζας Αγγλίας (Bank of England).

Σκοπός της LCTMA είναι να διοργανώσει και να διαχειριστεί την υπό προθεσμία αγορά κακάου στο Λονδίνο. Η προθεσμιακή αγορά (terminal market ή futures market) παρέχει τις οργανωμένες δυνατότητες για τη σύναψη συμβάσεων αγοράς και πώλησης ενός προϊόντος, το οποίο θα παραδοθεί σε δεδομένη ημερομηνία στο μέλλον. Οι προθεσμιακές αγορές έχουν αναπτυχθεί για να επιτρέπουν κυρίως στους ασχολούμενους με τις συναλλαγές εμπορευμάτων να προστατεύονται από τους κινδύνους δυσμενών μεταβολών στις τιμές.

Η LCTMA διαθέτει χρηματιστηριακό κέντρο για τις συναλλαγές και τη διαμόρφωση τιμών, ρυθμίζει διάφορα τεχνικά ζητήματα, όπως ο επιτρεπόμενος χρόνος παραδόσεων και οι γενικοί όροι συναλλαγών, και φροντίζει για την παροχή διευκολύνσεων για συμψηφισμούς και εκκαθαρίσεις. Οι συναλλαγές γίνονται στο χρηματιστηριακό κέντρο όπου οι εμπορευόμενοι υποβάλλουν τις προσφορές τους και κλείνουν τις συμφωνίες τους προφορικά, σύμφωνα με το επονομαζόμενο σύστημα «open dutory».

Οι συνήθεις συμβάσεις που συνάπτονται στην αγορά κακάου αφορούν δέκα τόνους, ή πολλαπλάσια των δέκα τόνων, σπόρων κακάου μεγέθους και ποιότητας που ορίζεται λεπτομερειακά στο τμήμα 4 του κανονισμού λειτουργίας της LCTMA, παραδοτέους, στις τιμές συμβάσεων εκτός εργοστασίου που έχει εγκρίνει η LCTMA, στο Ηνωμένο Βασίλειο ή, σε εγκριθείσες αποθήκες, στους λιμένες Άμστερνταμ, Αμβέρσα, Αμβούργο ή Ρόττερνταμ. Οι συμβάσεις πρέπει να έχουν συναφθεί 15 μήνες πριν τους μήνες παράδοσης: Μάρτιο, Μάιο, Ιούλιο, Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο.

Όλες οι συναπτόμενες στη LCTMA πρέπει να καταχωρούνται στο «International Commodities Clearing House Limited» (ICCH), που αποτελεί ανεξάρτητη εταιρεία παροχής υπηρεσιών, η οποία προσφέρει στην LCTMA διευκολύνσεις για τη διενέργεια διακανονισμού και εκκαθαρίσεων. Το ICCH διαθέτει σημαντικό κεφάλαιο και αποθεματικά, ανήκει δε εξ ολοκλήρου σε έξι τράπεζες συμψηφισμών. Οι κυριότερες ενέργειες του ICCH είναι να διατηρεί και να οργανώνει την «ημερήσια εκκαθάριση» («daily clearing») όλων των συναλλαγών και να παρέχει την εγγύησή του για την καλή εκτέλεση των συμβάσεων, σύμφωνα με τους κανόνες της LCTMA, στα clearing μέλη του, στο όνομα των οποίων έχουν καταχωρηθεί οι συμβάσεις αυτές.

Προβλέπονται τέσσερις κατηγορίες μελών της LCTMA. Οι πρώτες δύο κατηγορίες, που περιλαμβάνουν μέλη με δικαίωμα ψήφου, αποτελούνται από «χρηματομεσίτες» (broker members) και «εγχώρια μέλη» (home mebers), στα οποία επιτρέπεται να συναλλάσσονται στο χρηματιστηριακό κέντρο· ο κανονισμός προβλέπει κατά μέχιστο 18 brokers και 36 home members. Οι άλλες δύο κατηγορίες (χωρίς δικαίωμα ψήφου) αποτελούνται από μέλη του επιμελητηρίου (trade members) και εξωτερικά μέλη (non-trade members). Δεν υπάρχει περιορισμός του αριθμού των μελών αυτών.

Τα προβλεπόμενα από το καταστατικό κριτήρια για να γίνει κανείς broker ή home member είναι σε γενικές γραμμές παρόμοια και απαιτούν από το υποψήφιο μέλος να πληροί ορισμένες οικονομικές προϋποθέσεις. Λεπτομερής περιγραφή των κριτηρίων που ισχύουν κατά την υποβολή της αιτήσεως μπορεί να ζητηθεί από τη γραμματεία. Τα brokers members είναι φυσικά πρόσωπα ενώ τα home members είναι εταιρείες ή επιχειρήσεις. Ο υποψήφιος για την απόκτηση της ιδιότητας του broker member οφείλει να αποδείξει στην επιτροπή διαχείρισης ότι ασχολείται με το εμπόριο κακάου στο Λονδίνο. Προκειμένου να γίνει home member, ο υποψήφιος πρέπει να είναι trade member ή να πληροί τα ισχύοντα κριτήρια για την απόκτηση της ιδιότητας του trade member.

[1] ΕΕ αριθ. 13 της 21. 2. 1962, σ. 204/62.
[2] ΕΕ αριθ. C 204 της 13. 8. 1985, σ. 7.

Όλα τα μέλη με δικαίωμα ψήφου οφείλουν να είναι και μέλη του ICCH, και οφείλουν να καταχωρούν τις συμβάσεις τους σ' αυτό, το οποίο, έναντι ορισμένης αμοιβής, εγγυάται την εκτέλεση των συμβάσεων. Η ιδιότητα του μέλους με δικαίωμα ψήφου είναι μεταβιβάσιμη, υπό τον όρο ότι ο αποκτών την ιδιότητα θα εκλεγεί σύμφωνα με το καταστατικό. Τα μέλη χωρίς δικαίωμα ψήφου δεν μπορούν να μεταβιβάσουν την ιδιότητά τους. Τα trade members επιβάλλεται να είναι εταιρείες, επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα που, κατά την γνώμη της επιτροπής διαχείρισης, έχουν καλόπιστα και πάγια συμφέροντα στην παραγωγή, επεξεργασία ή εμπορία σπόρων κακάου ή προϊόντων κακάου. Τα non-trading members πρέπει να είναι εταιρείες, επιχειρήσεις ή φυσικά πρόσωπα που δεν μπορούν να γίνουν μέλη του εμπορικού επιμελητηρίου (trading members) αλλά που, κατά την αντίληψη της επιτροπής διαχείρισης, συμμετέχουν τακτικά στην προθεσμιακή αγορά κακάου του Λονδίου.

Στην περίπτωση που η Επιτροπή διαχείρισης απορρίπτει αίτηση προσχώρησης ως μέλους ή αρνείται να εγκρίνει τη μεταβίβαση της ιδιότητας μέλους ή την αλλαγή των σχέσεων ελέγχου ή της μορφής της εταιρείας ενός μέλους, υπάρχει δυνατότητα εφαρμογής διαδικασίας επανεξέτασης. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση διαγραφής μέλους ή αναστολής της ιδιότητάς του, αν το μέλος αυτό διαφωνεί με την απόφαση της επιτροπής. Ο υποψήφιος ή το μέλος μπορούν να ζητήσουν από την επιτροπή να αναθεωρήσει την απόφασή της, προβαίνοντας στα κατάλληλα διαβήματα και υποβάλλοντας τις πληροφορίες που θεωρεί σχετικές.

Για τις εργασίες που κλείνονται στο χρηματιστηριακό κέντρο μεταξύ broker member και home members δεν καταβάλλεται προμήθεια. Για όλες τις άλλες συναλλαγές μεταξύ μελών ή μεταξύ μελών και μη μελών πρέπει να καταβληθεί προμήθεια, αλλά τα ποσοστά της προμήθειας είναι ελευθέρως διαπραγματεύσιμα. Η εξαίρεση για τους broker members και home members από την υποχρέωση καταβολής προμηθείας δικαιολογείται από το γεγονός ότι διαθέτουν ιδιοκτησία μέσα στο χρηματιστηριακό κέντρο. Αυτό συνεπάγεται διάφορα επί πλέον έξοδα με τα οποία οι άλλες κατηγορίες μελών δεν επιβαρύνονται, εφόσον δεν διατηρούν ιδιοκτησία μέσα στο κέντρο. Προβλέπεται επίσης η καταβολή πρόσθετης προμήθειας (που ισοδυναμεί με την αρχική προμήθεια που χρεώνεται για την πώληση) στις περιπτώσεις προσφοράς κακάου για την εκτέλεση σύμβασης εκ μέρους προμηθευτή που δεν είναι clearing member του ICCH και στο όνομα του οποίου έχει καταχωρηθεί η σύμβαση. Η επί πλέον αυτή προμήθεια καταβάλλεται στο clearing member στου οποίου το όνομα έχει καταχωρηθεί η σύμβαση στο ICCH. Σε περιπτώσεις συμβάσεων που συνάπτονται και τερματίζονται την ίδια ημέρα, δεν χρεώνεται προμήθεια για την τελική συναλλαγή.

Για διαχειριστικούς σκοπούς και εξ ονόματος των μελών του, το ICCH μπορεί να εισπράττει ορισμένο ποσό από οποιαδήποτε προμήθεια που καταβάλλεται για οποιαδήποτε σύμβαση καταχωρούμενη στο ICCH. Για το σκοπό αυτό, το ICCH μπορεί, από καιρού εις καιρόν, να κοινοποιεί στα μέλη του τα ποσοστά της προμήθειας που εφαρμόζει το ίδιο στις συμβάσεις που καταχωρούνται σ' αυτό.

Οι διεθνείς προθεσμιακές αγορές του Λονδίνου αποτελούν τα κυριότερα χρηματιστήρια που χρησιμοποιούνται για τη διεθνή διακίνηση των εμπορευμάτων και συμβάλλουν στη σταθερότητα και την εύρυθμη λειτουργία του παγκοσμίου εμπορίου και των διεθνών μηχανισμών καθορισμού των τιμών. Τα χρηματιστήρια αυτά του Λονδίνου είναι επίσης πολύ μεγάλα. Όσον αφορά το κακάο, τα ακόλουθα στοιχεία εμφανίζουν το σχετικό μέγεθος της LCTMA, σε σύγκριση με τους δύο κυριότερους ανταγωνιστές της, δηλαδή τα χρηματιστήρια προθεσμιακής αγοράς κακάου στο Παρίσι και τη Νέα Υόρκη.

Ετήσιος όγκος εμπορίου σε παρτίδες 1979 – 1984 (1)

Έτος	Λονδίνο	Νέα Υόρκη	Παρίσι
1979	839 751	265	18 327
1980	647 307	201 662	4 623
1981	818 979	562 651	7 224
1982	626 693	607 964	7 780
1983	1 336 545	1 162 540	34 125
1984	1 317 706	1 127 752	39 180

(1) Μία παρτίδα είναι συνήθως 10 τόνοι.

II. ΝΟΜΙΚΗ ΕΚΤΙΜΗΣΗ

(1) Το καταστατικό και ο κανονισμός λειτουργίας της LCTMA, όπως κοινοποιήθηκαν, πρέπει να θεωρηθούν ως συμφωνίες κατά την έννοια του άρθρου 85 της συνθήκης ΕΟΚ.

(2) Το καταστατικό και ο κανονισμός λειτουργίας στην αρχική κοινοποιηθείσα μορφή τους ανέφεραν τα ελάχιστα καθαρά ποσοστά προμήθειας που θα μπορούσαν να χρεώνονται από ένα μέλος. Η διαχειριστική επιτροπή είχε την εξουσία να διαγράφει μέλη ή να αναστέλλει την ιδιότητά του σε περίπτωση παραβίασης των κανόνων λειτουργίας. Τα ποσοστά προμήθειας κυμαίνονταν ανάλογα με τον πληρωτή ή τον δέκτη της προμήθειας και ανάλογα με το κατά πόσο η σύμβαση είχε καταχωρηθεί ή όχι στο όνομα του πελάτη. Τα ποσοστά ήταν χαμηλότερα όταν η σύμβαση είχε καταχωρηθεί, στο όνομα του πελάτη, στο ICCH και όταν ο πληρωτής ήταν trade ή non-trade member, και όχι ένα μη μέλος. Τα ποσοστά ήταν ακόμη χαμηλότερα αν ο πληρωτής ήταν home member και χαμηλότερα από όλα για το broker member και μια υποκατηγορία των home members, που καλούνται city home members. Τα broker members είχαν το δικαίωμα να συναλλάσσονται χωρίς την καταβολή προμήθειας, αλλά, όταν ενεργούσαν για λογαριασμό home, trade, non-trade μελών ή για μη μέλη, όφειλαν, στο παρελθόν, να χρεώνουν τα ελάχιστα προβλεπόμενα ποσοστά προμήθειας. Αν ο χρηματιστής δεν συναλλάσσονταν στο χρηματιστηριακό κέντρο, αλλά πραγματοποιούσε εργασίες μέσω άλλου broker member, έπρεπε να καταβάλλει στον τελευταίο τα προβλεπόμενα από το καταστατικό ελάχιστα ποσοστά. Τα home members μπορούν να συναλλάσσονται στο χρηματιστηριακό κέντρο χωρίς την καταβολή προμήθειας, αλλά δεν μπορούν να πραγματοποιούν πράξεις για λογαριασμό ο ένας του άλλου. Μπορούν όμως να διορίζουν υπαλλήλους τους, που να ενεργούν ως αντιπρόσωποι τους στην αγορά. Αν δεν συναλλάσσονται στο χρηματιστηριακό κέντρο, θα πρέπει να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες χρηματιστή (broker), στον οποίο παλαιότερα όφειλαν να καταβάλλουν το σχετικό ελάχιστο ποσοστό προμήθειας. Τα trade και non-trade members μπορούσαν να συναλλάσσονται μεταξύ τους βάσει ή και πάνω από τα οριζόμενα ελάχιστα ποσοστά προ-

μήθειας. Οι κανόνες λειτουργίας προέβλεπαν ότι τα trade και non-trade members μπορούσαν να καταχωρηθούν ως μεσίτες που δίνουν εντολές εξ ονόματος trade και non-trade members σε broker και home members, οι τελευταίοι δε, επιτρέπεται να επιστρέφουν μέρος της προμήθειας στο μεσίτη, υπό ορισμένους όρους. Οι κανόνες προέβλεπαν μια υποκατηγορία των home members, τους city home members, που συναλλάσσονταν μέσω broker member καταβάλλοντας μειωμένο ποσοστό προμήθειας.

Η Επιτροπή θεώρησε το ανωτέρω περιγραφόμενο σύστημα ελάχιστων ποσοστών προμήθειας ως μορφή καθορισμού των τιμων που παραβίαζε το άρθρο 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ. Ζητήθηκε από την LCTMA να καταργήσει αυτό το σύστημα καθορισμού ελάχιστων ποσοστών. Ήδη το ίδιο το σύστημα έχει καταργηθεί. Έχουν διαγραφεί από το καταστατικό και τον κανονισμό λειτουργίας όλες οι αναφορές στο σύστημα αυτό. Οι σχετικοί κανόνες προβλέπουν τώρα ότι οι εργασίες που κλείνονται στο χρηματιστηριακό κέντρο μεταξύ των broker members και των home members (χρηματιστών και εντόπιων μελών) μπορούν να πραγματοποιούνται χωρίς την καταβολή προμήθειας. Προμήθεια θα χρεώνεται σε όλες τις άλλες συναλλαγές μεταξύ μελών ή μεταξύ μελών και μη μελών. Η Επιτροπή πιστεύει ότι η υποχρέωση αυτή δεν περιορίζει σε σημαντικό βαθμό τον ανταγωνισμό, επειδή επιβάλλει απλώς την κατβολή προμηθείας, χωρίς να αναφέρεται στο ύψος της, καθόσον προκύπτει ότι υπάρχει πλήρης ελευθερία διαπραγμάτευσης του εκάστοτε ύψους της προμηθείας.

(3) Περαιτέρω, σαν αποτέλεσμα των διαβημάτων της Επιτροπής, έγιναν και άλλες τροποποιήσεις στους κανόνες λειτουργίας, όσον αφορά την ιδιότητα του μέλους, με τρόπο που να είναι τώρα σαφές στα σχετικά άρθρα ότι η ιδιότητα του μέλους είναι ανοκτή και τα κριτήρια, βάσει των οποίων εξετάζονται οι αιτήσεις για την απόκτηση της ιδιότητας αυτής, είναι αντικειμενικά. (Βλέπε μέρος I «Πραγματικά περιστατικά» έβδομο εδάφο.) Η επιτροπή διαχείρισης υποχρεούται στο εξής να δικαιολογεί τις αποφάσεις της όταν αυτές επηρεάζουν τα δικαιώματα που αντλούν τα μέλη από την ιδιότητά τους αυτή. Προβλέφθηκε επίσης διαδικασία υποβολής ενστάσεων και επανεξέτασης, έτσι ώστε να προστατεύονται τα δικαιώματα των σημερινών ή των δυνητικών μελών. Ο ενιστάμενος θα έχει, σε τελική ανάλυση, το δικαίωμα να προσφύγει στα τακτικά δικαστήρια βάσει των αρχών του αγγλικού δικαίου.

(4) Μετά τη δημοσίευση στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κονοτήτων,* σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του κανονισμού αριθ. 17, δεν υποβλήθηκαν παρατηρήσεις.

(5) Το καταστατικό και ο κανονισμός λειτουργίας που κοινοποιήθηκαν υπό την τροποποιημένη μορφή τους, δεν περιέχουν πλέον ρήτρες που να συνιστούν σημαντικούς περιορισμούς του ανταγωνισμού στην κοινή αγορά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή, βάσει των στοιχείων που διαθέτει, δεν έχει λόγους να ενεργήσει βάσει του άρθρου 85 παράγραφος 1 και είναι σε θέση να χορηγήσει αρνητική πιστοποίηση, δυνάμει του άρθρου 2 του κανονισμού αριθ. 17.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η Επιτροπή κρίνει ότι δεν υπάρχει λόγος, με βάση τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της, να επέμβει δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 85 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΟΚ, όσον αφορά το καταστατικό και τον κανονισμό λειτουργίας της ένωσης προθεσμιακής αγοράς κακάου του Λονδίνου (London Cocoa Terminal Market Association), όπως τελικά κοινοποιήθηκαν στις 20 Μαΐου 1985.

Άρθρο 2

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην London Cocoa Terminal Market Association Limited, της οποίας τα κεντρικά γραφεία βρίσκονται στο Cereal House, 58 Mark Lane, London EC3, Ηνωμένο Βασίλειο.

Βρυξέλλες, 13 Δεκεμβρίου 1985.

Για την Επιτροπή

Peter SUTHERLAND

Μέλος της Επιτροπής